

Årsplan for 10. klasse

Skoleåret 2018-2019

Klasselærere: Helge Rønsåsbjørg og Marit Brevik

Norsk

Kompetansemål

- Tilegne seg kunnskaper i stoffet som blir gjennomgått
- Evne til å planlegge og gjennomføre et arbeid slik at det blir ferdig til fastsatt frist
- Være i stand til å ta notater fra forelesninger og andre kilder
- Bruke notater og andre kilder i egne arbeider uten å skrive rett av.
- Kildebevissthet
- Skrive klart disponerte tekster med korrekt språk i ulike sjangere
- Ordforråd og begrepsforståelse
- Argumentere på en saklig måte i debatter og i egne tekster
- Evne til å se en sak fra flere sider og ta en annens perspektiv
- Evne til å fordype seg i en roman og presentere egen tolkning for klassen
- Evne til å lese flytende og med forståelse
- Evne til å uttrykke seg korrekt på nynorsk
- Oversikt over det nynorske formverket

Faglærer

Marit Brevik

Antall uketimer/periodeuker

2 uketimer og 7 periodeuker

Faglig innhold

- Den norske litteraturhistorien fra sagalitteraturen til modernismen. Et utvalg dikt, noveller og tekstutdrag på bokmål, nynorsk, dansk og svensk.
- Stilistiske virkemidler. Kjennskap til de viktigste og å kunne gjenkjenne form og funksjon.
- Sakprosaetekster: avistekster med fokus på leserbrev, artikkel, reportasje, kåseri og intervju.
- Retorikk og argumentasjon
- Saklighet
- Objektivitet kontra subjektivitet
- Notatteknikk
- Kildebruk og referanser.
- Grammatikk
- Det nynorske formverket
- Nynorske ord og uttrykk
- Ivar Aasens liv og verk

Metode

- Elevene lager egne periodebøker i litteraturhistorie
- Samtaler i klassen omkring stoffet vi arbeider med
- Muntlige presentasjoner
- Klassesdebatter om bestemte tema
- Skrive egne tekster innenfor ulike sjangere
- Nynorske grammatikkøvelser
- Lesing og skriving av nynorske tekster
- Oversettelser mellom nynorsk og bokmål

Matematikk

Kompetansemål

Tall og algebra

Mål for opplæringen er at elevene skal kunne

- regne med det digitale tallsystem og gjøre om tall med ulike baser
- bruke faktorer, potenser, kvadratrøtter og primtall i beregninger
- behandle og faktorisere enkle algebraiske uttrykk, og regne med formler, parenteser og brøkuttrykk med ett ledd eller enkle polynomer i nevneren
- løse likninger og ulikheter av første grad og enkle likningssystemer med to ukjente både algebraisk og geometrisk
- sette opp enkle budsjetter og gjøre beregninger omkring privatøkonomi
- kjenne og bruke grunnbegrepene i mengdelæren og elementær mengdealgebra og kunne bruke disse i argumentasjon for en påstand

Geometri

Mål for opplæringen er at elevene skal kunne

- utforske, eksperimentere med og formulere logiske resonnementer ved hjelp av geometriske ideer,
- analysere, også digitalt, egenskaper ved to- og tredimensjonale figurer og bruke dem i sammenheng med konstruksjoner og beregninger
- utføre og grunngi geometriske konstruksjoner og avbildinger med passer og linjal og andre hjelpemidler
- tegne geometriske figurer som er avledet av regningsartene (ellipse = addisjonskurve osv)
- tegne kjeglesnittene ved hjelp av geometriske steder
- anvende de vanligste geometriske steder i konstruksjoner

Statistikk, sannsynlighet, kombinatorikk

Mål for opplæringen er at elevene skal kunne

- finne sannsynlighet gjennom eksperimentering og beregning i dagligdagse sammenhenger og spill
- beskrive utfallsrom og uttrykke sannsynlighet som brøk, prosent og desimaltall
- vise med eksempler og finne de mulige løsninger på enkle kombinatoriske problemer

Funksjoner

Mål for opplæringen er at elevene skal kunne

- lage, på papiret og digitalt, funksjoner som beskriver numeriske sammenhenger og praktiske situasjoner, tolke dem og oversette mellom ulike representasjoner av funksjoner, som grafer, tabeller, formler og tekst
- identifisere og utnytte egenskapene til proporsjonale, omvendt proporsjonale, lineære og enkle kvadratiske funksjoner, og gi eksempler på praktiske situasjoner som kan beskrives med disse funksjonene

Matematikkens historie

Mål for opplæring er at elevene skal kunne

- kjenne opprinnelsen til ulike tallsystemer (2, 5, 10, 12, 20)
- ha kunnskaper om noen matematikers liv og forskning, og kjenne noen av de drivkreftene som ligger bak matematikkens utvikling

Faglærer

Geir Øyen

Antall uketimer/periodeuker

To uketimer og 3+3 periodeuker

Faglig innhold

Algebra

- å kunne gjøre om mellom ulike tallsystem
- forstå opprinnelsen til ulike tallsystem
- de fire regningsartene med ulike tallsystem
- regning med potenser
- multiplikasjon med parenteser samt regning med kvadratsetningene og faktorisering av uttrykk ved hjelp av disse
- brøkgregning med bokstavuttrykk
- løsning av lineære likninger
- løsning av lineære ulikheter
- løsning av likningssystemer med 2 likninger og 2 ukjente
- berøre bevisføring, visuelt og skriftlig

Funksjoner

-løsning lineære ulikheter grafisk

-løsning av likningssystemer med 2 likninger og 2 ukjente grafisk

-arbeid med proporsjonale, omvendt proporsjonale og enkle kvadratiske funksjoner

Geometri

-arbeid med kjeglesnitt, også sammenheng med algebra (for eksempel ellipse som addisjonskurve, multiplikasjons- og divisjonskurver)

-arbeid med regulære polyedre

Statistikk og sannsynlighet

-enkel kombinatorikk

-ordnet utvalg med og uten tilbakelegging

-sannsynlighetsregning, inkludert begrepene union, snitt og komplementære mengder

-arbeid med Pascals trekant

Privatøkonomi

-arbeid med budsjett, regnskap og lån, beregne kostnader og sette opp systematisk i regneark

Metode

Undervisningen vil variere mellom tavleundervisning, andre formidlingsteknikker, individuelt arbeid og arbeid i par eller små grupper. Det blir jevnlig prøver, og lekser hver uke. Leksene skal leveres. Det vil bli lagt vekt på evne til selvstendig formulering og til å kunne begrunne sine valg i løsning av en oppgave matematisk.

Religion

Kompetansemål

- kjenne til Bibelens oppbygning, forklare forholdet mellom Det gamle og Det nye testamente og drøfte ulike syn på Bibelen
- beskrive kristendommens posisjon i Europa i henholdsvis middelalder og renessanse, og gjøre rede for viktige hendelser i kristendommens historie fra reformasjonen til vår tid, nasjonalt og internasjonalt
- forklare hovedtrekk ved romersk-katolsk, ortodoks og protestantisk kristendomstradisjon og kjenne til sentrale trekk ved forskjellige frikirkesamfunn og nyreligiøse bevegelser som det er naturlig å trekke inn
- kjenne til og samtale om det karakteristiske og mangfoldige i jødedom, islam, hinduisme og buddhisme på grunnlag av sentrale skrifter, ritualer og tradisjoner
- gjennom refleksjon og fordypning kunne forstå de ovennevnte fire trosretninger som livstolkning ut fra deres egne forutsetninger
- være kjent med de kunstneriske, kulturelle og sosiale impulser som er særegne for disse religionene, både historisk og i dagens samfunn
- samtale om og vise forståelse for hva religion og livssyn er, hvordan religion og livssyn kommer til uttrykk på ulike måter, og drøfte ulike sider ved religions- og livssynskritikk

- drøfte etiske spørsmål og verdivalg i tilknytning til aktuelle temaer i samfunnet lokalt og globalt: sosialt og økologisk ansvar, teknologiske utfordringer, bioetiske spørsmål, fredsarbeid og demokrati
- delta i dialog om religions- og livssynsspørsmål og øve respekt for menneskers trosog livssyns-oppfatninger

Faglærer

Helge Rønsåsbjørg

Antall uketimer/periodeuker

1 uketime

Faglig innhold

Religion utgjør en viktig del av den menneskelige kultur og er et livsområde på linje med kunst og vitenskap. Det religiøse kan igjen beskrives i fire hovedområder: Det første er den fellesskapsdannende impuls; det andre er den personlige side, som spenner fra små hverdagslige erfaringer til dype opplevelser av det hellige. Det tredje er det som omfatter mytologi, tro, lære og filosofi, og det fjerde er utførelsen av de religiøse handlinger i dagliglivet eller i organisert kultus og ritual.

Metode

Tavleundervisning og individuelt prosjektarbeid.

Biologi

Kompetansemål

- redegjøre for hva et økosystem er,
- gi eksempler på ulike typer økosystemer kjenne til den grunnleggende omsetningen i et økosystem og betydningen av planter, dyr og nedbrytere
- vite hva som menes med biologisk mangfold kjenne til de sentrale miljøfarene som truer våre økosystemer redegjøre for hovedtrekkene i fotosyntesen kjenne til klimaproblematikken og CO₂ sin rolle i denne
- kjenne til grunntrekkene ved regionale økosystemer (biomer) – så som ørken, savanne og regnskog
- redegjøre for hva vi mener med et kulturlandskap ha kunnskap om hvordan kulturlandskapene er blitt til og hvordan de endres i vår tid avlese et landskap, f.eks. kunne se hvilke inngrep som er foretatt se forskjell på landskaper med et stort biologisk mangfold og landskaper preget av monokulturer
- ”tenke globalt, handle lokalt” ha tanker om hva en bærekraftig utvikling vil innebære, lokalt og globalt

Faglærer

Wenche Ødegård

Antall uketimer/periodeuker

3 uker periodeundervisning ca 30 timer

Faglig innhold

Gjennomgå nøkkelbegrep innen økologi som anrikning i næringskjeden, framvekst av den økologiske tenkningen gjennom presentasjon av forkjempere som Rachel Carson, James Lovelock og Gaiahypotesen. Repertere fotosyntesen. Definere hva et økosystem er, biologisk mangfold, gjennomgå den grunnleggende omsetningen i et økosystem og betydningen av planter, dyr og nedbrytere. Lære å gjenkjenne 10 arter løvtrær. Presentere næringsnett, beskrive utvalgte økosystemer. Kulturlandskapet. Omtale sentrale miljøfarer. Diskutere klimaproblematikk og CO2 sin rolle. Høre om Julie "Butterfly" Hills kamp for miljøvern.

Metode

- Tavleundervisning/dialog
- laktakelse av løvtrærs ulike blader, bruke stereolupe, lage egen "nøkkel"
- Elevene leser utvalgte fagtekster
- Elevene lager arbeidsbøker
- Muntlig fremføring med presentasjoner

Fysikk

Kompetansemål

Varmelære

Formålet med undervisningen er at elevene skal kunne

- kjenne til, forstå og beskrive grunnleggende fenomener innen varmelære
- være fortrolig med temperaturskalaer og termometer
- forstå hvordan varmelærens og mekanikkens lover kommer til anvendelse i dampmaskinen og i ulike typer forbrenningsmotor

Elektrisitet og magnetisme

Formålet med undervisningen er at elevene skal kunne

- kjenne til elektrisitetens varmekvirkning
- kjenne til elektrisitetens magnetiske virkning og dens anvendelse i forskjellige apparater og maskiner
- kjenne prinsippene for ulike strømkilder
- være fortrolig med enkle elektriske hjelpemidler i hverdagen og deres virkemåte
- på et grunnleggende nivå kjenne begreper som ledning, motstand, isolasjon, spenning og strømstyrke
- kjenne til sikkerhetsforanstaltninger ved praktisk bruk av elektrisitet

Faglærer

Åsne Gylland

Antall uketimer/periodeuker

3 periodeuker

Faglig innhold

Det vil bli gjennomført mange forsøk, som vil belyse de ulike temaene. Noen kompetansemål dekkes implisitt, i arbeidet med andre kompetansemål.

Forsøk som med stor grad av sannsynlighet vil bli gjennomført er:

- smelte is til vann og koke vannet, mens temperaturen måles hele tiden, faseoverganger
- adiabatisk fyrstøy
- bruk av drikkefuglen
- dampmaskin laget av en brusboks, en variant av Herons kule
- måling av strømstyrke, motstand og spenning på enkle likestrømskretser, Ohms lov
- påvisning av magnetfelt rundt en strømførende leder/Ørstedts forsøk
- induksjonsforsøk

Metode

Opplæringen vil i stor grad bli basert på forsøk, både demonstrasjonsforsøk og elevforsøk. Elevene fører loggbok (periodebok) fra forsøkene. Perioden vil bli avsluttet med en større vurdering. Formen på denne vurderingen vil bli bestemt senere. Sluttvurderingen vil basere seg på denne vurderingen og kvaliteten på den innleverte hovedfagsboken. I særlige tilfeller kan kunnskap elevene har vist utenfor disse situasjonene også telle med.

Kjemi

Kompetansemål

- Elevene skal ha grunnlag for å ha oversikt over fotosyntesen og grunnleggende biokjemiske prosesser i levende organismer.
- Få en forståelse for enkle synteser og forbindelser i organisk kjemi.

Faglærer

Bao Quoc Le

Antall uketimer/periodeuker

3 periodeuker

Faglig innhold

- Med utgangspunkt i fra fotosyntesen skal vi jobbe med karbohydrater, alkoholgjæring, kondensering og destillasjon.
- Vi skal se på de viktigste alkoholene og alkoholens historiske og samfunnsmessige betydninger og virkning.
- Vi skal og se på metoder for eter fremstilling, eddikfremstilling og esterfremstilling.
- Mettede og umettede fettsyrer.
- Oksidering av alkoholer til aldehyder og ketoner.
- Eteriske oljer.
- Den petrokjemiske industrien og hydrokarboner.

Metode

- Demonstrasjonsforsøk og delvis med elevdeltagelse.
- Muntlig og skriftlig bearbeidelse av nytt stoff.
- Føring av arbeidsbok.
- Perioden avsluttes med en 2 timers skriftlig prøve.

Geologi (kommer)

Kompetansemål

Faglærer

Antall uketimer/periodeuker

Faglig innhold

Metode

Engelsk

Kompetansemål

- Forstå grunnleggende grammatikalsk terminologi på engelsk.
- Bruke ulike hjelpemidler.
- Kunne løse hverdagslige situasjoner gjennom språklig interaksjon.
- Snakke og lese med god flyt.
- Ha et variert vokabular.
- Kjenne til vesentlige sider ved britisk og amerikansk kultur og den engelskspråklige verden samt historie og samfunn fra disse områdene.
- Kunne skrive og gjenkjenne tekster i forskjellige sjangre.

Faglærer

Marit K. Brevik

Antall uketimer/periodeuker

3 uketimer

Faglig innhold

- Den engelskspråklige verden: Historisk overblikk og kjennskap til dagens situasjon i noen av de tidligere koloniene.
- Kjennskap til vesentlige hendelser i Storbritannias og USAs historie og statsforfatning og skolesystem i disse landene.
- Lese aviser og andre sakprosaer og kunne skrive innen disse sjangrene selv.
- Generell sjangerkunnskap og øving av skriftlige ferdigheter.
- Lese en roman og skrive bokanmeldelse.
- Oppsummering av grunnleggende grammatikk.

Metode

- Elevene lager arbeidsbøker selv.
- De skal arbeide både individuelt og i par/grupper med forskjellige oppgaver.
- Mye muntlig trening og fremføring muntlige presentasjoner.
- Korte refleksjonsnotater og lengre skriftlige tekster skal skrives.
- Hvert tema avsluttes med en skriftlig eller muntlig oppgave eller prøve.

Tysk

Kompetansemål

Språk og kommunikasjon

Elevene skal kunne

- vise initiativ og ta ansvar i møte med faglige utfordringer
- beskrive og vurdere eget arbeid med å lære språket
- undersøke likheter og ulikheter mellom morsmålet, engelsk og fremmedspråket, og bruke dette i egen språklæring
- gjenkjenne forskjeller i lyd- og tonekvaliteter i fremmedspråket sammenlignet med norsk og engelsk
- bruke ordbøker og andre kilder i et selvstendig arbeid for å utvide ordforråd og øke språkbeherskelsen
- samarbeide konstruktivt med andre i muntlige øvelser og skriftlige oppgaver
- ta i bruk reglene for rettskrivning i språket
- bruke grunnleggende språklige strukturer
- snakke og lese med forståelig uttale

- forstå og gjengi hovedinnholdet i bearbejdet og autentiske tekster i ulike sjangre
- forstå dagligtale og delta i samtaler om dagligdagse emner
- forstå og bruke tall i praktiske situasjoner
- presentere muntlig ulike temaer
- uttrykke egne meninger og følelser
- tilpasse språkbruken i noen grad til ulike kommunikasjonsituasjoner

Kultur, samfunn, historie og litteratur

Elevene skal kunne

- kjenne til og samtale om viktige sider ved kultur og historie i språkområdet
- lese og samtale om noen dikt og prosatekster av sentrale forfattere i språkområdet
- ha individuelle roller i sketsjer og skuespill på språket
- sammenligne noen sider ved tradisjoner, skikker og levemåter i språkområdet og i Norge
- samtale om språk og sider ved geografiske forhold i språkområdet
- gi uttrykk for opplevelser knyttet til språkområdets kultur
- skrive korte tekster om selvvalgte emner/temaer eller biografier som er bearbejdet i undervisningen

Faglærer

Nico Schlösser

Antall uketimer/periodeuker

3 uketimer

Faglig innhold

Grunnleggende er elevens møte med det fremmede. I språkundervisningen øver eleven seg på å tenke og oppleve verden på forskjellige måter. Dette skjer gjennom arbeid innen følgende områder:

- språksituasjoner knyttet til elevens hverdagsliv, som krever et bestemt ordforråd (årstider, vær, ferie, land, reise, trafikk, mat, familie, hverdag, regler, drømmer, arbeidsliv, steder)
- grammatikk, der undervisningen tar utgangspunkt i hva eleven har bruk for i de nevnte språksituasjonene: verb i presens, presens perfektum og futurum; regelmessig verbbøyning (repetisjon), uregelmessige verb (repetisjon), refleksive verb (repetisjon), verb med vokalförändring (repetisjon), løst sammensatte verb, modale hjelpeverb; adjektiv, komparativ og superlativ (repetisjon); eiendomsord (repetisjon); preposisjoner; konjunksjoner og ordstilling i leddsetninger
- tysk samfunns- og kulturliv, tradisjoner og skikker (julemarked og jul, nyttårsforsett, karneval, første mai); Tysklands historie fra 1800-tallet av; Østerrike og Sveits
- autentiske tekster i ulike sjangre (dikt, fortellinger, sanger, videoer, serier, filmer)

Lærebøkene «Los geht's» (Det Norske Samlaget) brukes som en ressurs. I tillegg er det et mål å knytte bånd med periodeundervisningen, først og fremst med historie og litteraturhistorie.

Metode

Metoder:

- lytteøvelser
- uttaleøvelser og høytlesning
- resitasjon (med bevegelse) og sang
- skriftlige øvelsesoppgaver, selvstendige tekster og videoer
- innføringsbok med tekster og illustrasjoner
- samtaler og dramatiseringer
- gruppearbeid
- muntlige presentasjoner
- lek
- internett og andre kilder, ordbok

Vurdering:

Elevene lager en innføringsbok. Grammatikk- og gloseprøver, muntlige prøver og presentasjoner, skriftlige innleveringer, multimodale uttrykk. Evnen til å ta i bruk språket spontant.

Historie

Kompetansemål

Elevene skal kunne beskrive og drøfte linjer i den historiske og politiske utvikling fra 1600-tallets enevelder til demokratiets gjennombrudd i det 20. århundre. De skal kunne samtale om politiske ideologier og standpunkter, både i historisk og aktuelt perspektiv samt kjenne eksempler på hvordan viktige historiske begivenheter tolkes ulikt ut fra ideologisk ståsted. De skal også kunne reflektere kritisk over ulike historiske kilder.

Faglærer

Helge Rønsåsbjørg

Antall uketimer/periodeuker

4 periodeuker

Faglig innhold

Tidsrommet som behandles er mye det samme som i 9.klasse, men vekten legges nå på den politiske utvikling og dens idémessige bakgrunn og så langt som mulig frem mot vår egen tid. Vi tar for oss den amerikanske, franske og russiske revolusjon, de forskjellige ismene og globalisering.

Metode

Elevene lager arbeidsbøker selv og jobber individuelt eller i grupper med et tema fra moderne historie. Skriftlig prøve hver uke, samt en stor prøve.

Kunsthistorie

Kompetansemål

Elevene skal kjenne til de ulike kunsthistoriske periodene.
Elevene skal kunne gjenkjenne og plassere enkelte sentrale kunstverk fra de ulike periodene.
Elevene skal kjenne noe til de kulturhistoriske faktorene, som var med å forme kunsten og de ulike uttrykkene i de kunsthistoriske periodene.

Faglærer

Greta Hembre

Antall uketimer/periodeuker

Tre periodeuker

Faglig innhold

Kunsthistoriske perioder fra oldtiden frem til barokken.

Metode

Elevene lager hovedfagsbok med tekst og illustrasjoner av ulike bilder, relieffer, ikoner og skulpturer fra kunsthistorien. Elevene skriver et særernne, med selvvalgt tema/ problemstilling fra en av de kunsthistoriske epokene som blir gjennomgått. Flere prøver.

Samfunnslære

Kompetansemål

- Bli samfunnsengasjert.
- Innsikt i demokratiske verdier.
- Se verdien av et mangfoldig samfunn.
- Få et overblikk på nyheter lokalt, nasjonalt og globalt.
- Innsikt i menneskerettighetene.
- Kunnskap om ulike organisasjoner.
- Innsikt i samfunnsfaglige undersøkelser.
- Kunnskap om konfliktløsning.
- Økonomisk innsikt på et enkelt nivå.
- Kunnskap om de tre (fire) statsmakter.
- Bli styrket i troen på at samfunnet har bruk for ulike mennesker og selv føle seg som en viktig del av samfunnet.

Faglærer

Helge Rønsåsbjørg

Antall uketimer/periodeuker

1 uketimer + 2 periodeuker

Faglig innhold

- Nyheter.
- Samfunnsfaglig undersøkelse.
- Drøfte bruk av rusmidler.
- Drøfte sosiale relasjoner.
- Likestilling.
- Rettigheter og lovgivning.
- Konfliktløsning.
- Enkel økonomi.
- Hvorfor betale skatt.
- Norske politiske partier.
- Kriminalitet og rettspleie.
- Demokrati som begrep.
- Politiske institusjoner/statsmakter samt medias rolle og metoder.
- Menneskerettighetene.
- Internasjonale organisasjoner som Norge er medlem av.
- Etniske minoriteters vilkår.

Metode

- Ukentlige lekser som sjekkes hver samfunnsfagtime
- Ukentlig gjennomgang av nyhetsbildet, med klassesdiskusjon om aktuelle saker.
- Arbeidsbok (tas jevnlig inn for kommentar)
- Fremlegg
- Gruppearbeid
- Jevnlige prøver i det stoffet som bearbeides

Eurytmi

Kompetansemål

- Elevene skal kunne de grunnleggende bevegelselementene innen lydeurytmi, toneurytmi og stavøvelser.
- Ha forståelse for ulik anvendelse av de eurytmiske grunnelementene på en kunstnerisk adekvat måte, som vektleggingen av ulike elementer i et musikkstykke eller tekst.
- Utføre alle de eurytmipedagogiske stavøvelsene med sikkerhet.
- Ha oversikt over og mestre ulike geometriske former og forvandlinger utført i rommet.
- Utarbeide og nedtegne egne koreografier til musikk og tekst.

Faglærer

Heidi Rasmussen

Antall uketimer/periodeuker

1 uketime

Faglig innhold

- Grunnelementer innen lydeurytmi kombineres til et helhetlig kunstnerisk bevegelsesuttrykk, utført til et lengere dikt.
- Grunnelementer innen toneurytmien bevegtes til et musikkstykke, der elementer settes sammen for å gi musikken et korrekt kunstnerisk bevegelsesuttrykk.
- Varierte stavøvelser utføres i kombinasjon og bevegtes på romformer, til musikk.

Metode

- Lærerstyrt innøvelse av romformer og armbevegelser.
- Selvstendig gruppearbeid der elevene selv koreograferer romformer og armbevegelser.

Kunst og håndverk (mer kommer)

Kompetansemål

Faglærer

Bao Le og Trond Rømo

Antall uketimer/periodeuker

2 uketimer

Faglig innhold

Elevene skal arbeide med de grunnleggende teknikkene i forbindelse med varm og kald smiing. Elevene skal få opplæring i varmebehandling av stål og grunnleggende bruk av maskinverktøy. Elevene skal smi knivblad og lage treskaft og slire til kniven.

Metode

Musikk

Kompetansemål

- Grunnleggende sanglige oppvarmingsøvelser
- Musikalske leker og øvelser: sangleker, rytmiske klappeøvelser
- Samspill og sang i grupper og i klassen
- Korsang i ungdomstrinnet
- Biografier om romantikkens komponister
- Noe om forskjellige akkorders oppbygging og treklanger.
- Historisk om bluesmusikkens opprinnelse og videre utvikling gjennom musikalsk aktivitet.
- Samtaler om musikk som menneskelig uttrykksmiddel

Faglærer

Tiina Ulén

Antall uketimer/periodeuker

1 time i klassen og 1 time i ungdomskor / uke

Faglig innhold

- Samspill og individuell øving
- Sanger fra ulike sjangre
- presentasjoner individuelle /gruppe
- Bluesmusikkens historie
- Tonika, dominant, subdominant
- Romantikkens musikk

Metode

- Individuelt- og gruppearbeid. Samspill og sang med hele klassen. Sang med hele ungdomstrinnet. Sangtekniske øvelser.
- Presentasjoner og teorioppgaver
- Øving på gitar og rytmeinstrumenter
- Samtaler om musikk
- **Vurderingsgrunnlag:** Timeaktivitet og samarbeid, praktisk individuelt- og gruppearbeid. Skriftlig arbeid og innleveringer. Evt. små prøver.

Kroppsøving

Kompetansemål

Elevene får idrettslige utfordringer som bygger på deres modenhet, og faget skal videreutvikle elevenes forutsetning for bevegelse. Elevene skal bygge på den erfaringen de har fra tidligere skoleår, og anvende dette når de nå skal gi seg i kast med litt større utfordringer

- Delta i et større utvalg idretter.
- Kjenne til grunnleggende teknikk og treningsprinsipper.
- Trene og oppøve generell styrke, samt gjennomføre styrketester.
- Trene kondisjon, samt gjennomføre kondisjonstester.
- Trene sin evne innen ballspillene innebandy, fotball, håndball og volleyball.
- Vise at de forstår viktigheten av god sportsånd og fairplay, samt å vise at de forstår viktigheten av at de inspirerer sine medspillere/medelever gjennom god positiv innsats.
- Elevene skal gjennom det som foregår i kroppsøvingstimene kjenne til hvordan de opprettholder en sunn livsstil og god helse.
- Elevene blir vurdert innen hovedgruppene styrke, kondisjon, ballspill og deres aktivitetsnivå/innsats i timene.

Faglærer

Paal Nordland

Antall uketimer/periodeuker

2 uketimer

Faglig innhold

- Kondisjonstrening
- Generell styrketrening
- Ballspill
- Balanse og koordinasjonsøvelser
- Friidrettsøvelser
- Skidag med langrenn.
- Idrettsdag
- Lekbaserte øvelser, akrobatikk og bevegelse til musikk.

Metode

- Tilrettelagt trening ute/ inne
- Gjennomføring og innlevering av treningslogg
- Noen enkle fysiske tester vil kartlegge om eleven utvikler seg, og viser den fysiske tilstanden.

Elevene skal under lærers ledelse arbeide sammen i lag, grupper, parvis og individuelt. Om høsten og våren vil det meste foregå utendørs på friidrettsanlegget på Øya. Om vinteren vil mesteparten av undervisningen foregå i Nidarøhallen.

Utdanningsvalg

Kompetansemål

- beskrive de ulike utdanningsprogrammene i videregående opplæring
- forklare forskjellen på strukturen i studieforbereende utdanningsprogram og yrkesfaglige utdanningsprogram, og samtale om hvordan de kan gi ulike yrkes- og karrieremuligheter
- presentere lokalt arbeids- og næringsliv og vurdere arbeidsmulighetene innenfor noen valgte utdanningsprogram og yrker
- kjenne Steinerskolens ulike tilbud på videregående trinn
- planlegge, gjennomføre og dokumentere aktiviteter og arbeidsoppgaver knyttet til kompetansemål fra valgte utdanningsprogram i videregående opplæring
- reflektere over og presentere utdanning og yrker i forhold til egne interesser og forutsetninger
- vurdere videre valg av utdanning og yrke basert på erfaringer fra utprøvingen

Faglærer

Helge Rønsåsbjørg

Antall uketimer/periodeuker

1 uketime

Faglig innhold

Utdanningsvalg skal bidra til å skape helhet og sammenheng i grunnopplæringen og knytte grunnskole og videregående opplæring bedre sammen. Å få prøve ut interesser og bli bevisst egne evner og anlegg kan bidra til at flere foretar mer kunnskapsbaserte valg av utdanning og yrke. Faget skal bidra til økt forståelse av arbeidslivets krav om kunnskap og kompetanse og bidra til å skape grunnlag for entreprenørskap.

Metode

Tavleundervisning, bedriftsbesøk, presentasjon av ulike yrker og utdanningsprogram

Klassemøter

Kompetansemål

Vi følger målene fra Olweus-permen.

Faglærer

Helge Rønsåsbjørg

Antall uketimer/periodeuker

2 timer i måneden, flere ved behov

Faglig innhold

Fokus på det psykososiale miljøet i klassen.

Metode

Samtale i klassen, klassesdiskusjoner, undervisning og samtaler knyttet til fortellestoffet, turer, klassefester og andre sosiale arrangement.

IKT

Kompetansemål

- Kunne få innsikt i grunnleggende programmering
- Kunne følge en oppskrift for hvordan man lager ulike programmer ved hjelp av programmeringsspråket Microsoft Block editor
- Overføre programmene til en Micro: bit microprosessor som så kan kjøre koden.
- Kunne oversette sine egne kreative ideer til kode i språket slik at programmet gjør det man ønsker

Faglærer

Magnus Nordahl Andersen

Antall uketimer/periodeuker

1 periodeuke

Faglig innhold

Gjennom perioden skal elevene i all hovedsak utvikle to spill ved hjelp av en ferdig oppskrift levert ut av faglærer. Videre skal elevene få utløp for sin fantasi gjennom videreutvikling av spillet sitt. For å få til dette må elevene bruke skriving, lesing, matematikk, kompleks problemløsning og en god dose kreativitet.

Metode

I par programmerer elevene selv. Faglærer er tilgjengelig for hjelp hele hovedfagsperioden. Det blir ingen avsluttende prøve, men kun en kort vurdering av arbeidsprosessen i hvert par.